

Козій Т.П. Методичні особливості та ефективність застосування ерготерапії при дитячому аутизмі / Т.П. Козій, Д.Ю.Велюш // Педагогічні технології формування культури здоров'я особистості : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених і студентів (26 квітня 2018 року, м. Чернігів). – Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2018. – С. 53-55.

УДК 376.4

Козій Т. П.¹, Велюш Д. Ю.²

¹кандидат біологічних наук, доцент, Херсонський державний університет

²фахівець з фізичної реабілітації МДМЦ «СКІФОС» м. Скадовськ

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЕРГОТЕРАПІЇ ПРИ ДИТЯЧОМУ АУТИЗМІ

Резюме. Стаття присвячена вивченню особливостей методик ерготерапії при аутизмі та визначенню ефективності її застосування. Показано, що індивідуально підібрані ерготерапевтичні прийоми сприяли покращенню рівня розвитку дрібної моторики, координації рухів, концентрації уваги, образної пам'яті та наочно-образного мислення дітей з аутизмом.

Ключові слова: ерготерапія, реабілітація, соціалізація, аутизм.

Вступ. За даними провідних організацій, що займаються питаннями аутизму, поширеність цього розладу складає 1% від усього населення планети. При чому, більшість випадків припадає на хлопчиків [2]. Між тим, поширеність аутизму в Україні невідома через відсутність статистики. В Україні проблема дитячого аутизму постає у сфері освіти та медицини і пов'язана з визнанням прав такої дитини та наданням своєчасної допомоги, хоча відомо, що методики корекції для дітей з аутизмом ефективні саме в ранньому віці - до 7 років [3].

При вивченні спеціальної літератури було з'ясовано, що ерготерапія є одним із основних методів лікування дітей з аутизмом, що полягає у виконанні відповідних видів діяльності, спрямованих на набуття або вдосконалення умінь

і навичок, що дозволяють людині жити повноцінним життям. Ерготерапія при аутизмі має бути спрямована на подолання рухового занепокоєння, порушення координації рухів, здатності до навчання та порушення мовлення [1].

Мета та завдання роботи: проаналізувати методичні особливості та визначити ефективність ерготерапії при аутизмі у дітей різного віку та статі.

Методи та організація досліджень. Визначення ефективності ерготерапії при аутизмі проводилось на базі Міжнародного дитячого медичного центру «СКІФОС» м. Скадовськ Херсонської області. Обстежено 10 дітей (5 дівчат і 5 хлопців) віком 5-12 років, з діагнозом – аутизм, що проходили курс реабілітації.

Програми ерготерапії склалися відповідно до особливостей перебігу аутизму конкретної дитини. Активність дітей передбачала виконання різних вправ, практичних робіт (малювання, конструювання тощо), участь в іграх. В процесі занять використовували різноманітні засоби наочності.

Для оцінки ефективності ерготерапії на початку і наприкінці курсу реабілітації була проведена діагностика рівня розвитку моторики і когнітивних функцій за допомогою спеціальних методик із завданнями різного змісту.

Результати досліджень та їх обговорення. Аналізуючи результати обстеження дітей з аутизмом, що представлені в таблиці, було виявлено позитивну динаміку показників досліджених функцій когнітивної та рухової сфери, які визначались через сформовані знання, вміння і навички за допомогою спеціально підібраних завдань. При чому, такі функції, як дрібна моторика і координація рухів верхніх кінцівок мали більший реабілітаційний потенціал у аутичних хлопчиків, а такі когнітивні функції, як увага, образна пам'ять і наочно-образне мислення виявилися на дещо вищому рівні серед аутичних дівчат, на що вказують динамічні зміни середніх показників цих функцій.

Таблиця - Динаміка результатів виконаних завдань (в балах) за методиками для розвитку дрібної моторики і когнітивних функцій у дітей з аутизмом

Групи Методики	До реабілітації		Після реабілітації	
	Хлопчики	Дівчата	Хлопчики	Дівчата
Мозаїка	2,1±0,03	3,2±0,02	3,2±0,05	4,0±0,00
Кільцекид	1,6±0,01	0,7±0,00	2,9±0,08	1,5±0,01

Чарівна скринька	2,0±0,03	3,2±1,10	3,1±0,05	4,0±0,09
Куточок природи	3,3±0,08	2,4±0,03	4,0±0,00	3,1±0,09
Прищіпки	1,9±0,02	0,8±0,01	2,2±0,01	2,9±0,03
Шнурки	0,9±0,03	0,9±0,02	1,0±0,02	1,6±0,02
Пазли	2,0±0,04	1,9±0,01	3,4±0,50	3,1±0,09
Професії	1,4±0,09	1,2±0,05	2,0±0,00	1,9±0,07
Кубики	1,1±0,02	1,5±0,01	1,9±0,01	2,0±0,00
Трафарети	1,4±0,03	1,8±0,02	1,6±0,03	2,0±0,00

Висновки та перспективи подальших розвідок. Отримані результати дослідження довели ефективність ерготерапії, як одного із основних методів реабілітації дітей, хворих на аутизм. У подальших дослідженнях планується визначення ефективності сенсорної інтегральної терапії при дитячому аутизмі.

Використані джерела

1. Делани Т. Развитие основных навыков у детей с аутизмом: эффективная методика игровых занятий с особыми детьми / Тара Делани. – Екатеринбург : «Рама Паблишинг», 2014. – 272 с.

2. Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network Surveillance Year 2008. Principal Investigators. Prevalence of autism spectrum disorders – 2012. – 61(3) – P. 1-19.

3. [Опрос «Аутизм в Украине сегодня»: Три основные проблемы – специалисты, диагностика, чиновники](https://cwf.com.ua/ru/news/news-feed/1280) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://cwf.com.ua/ru/news/news-feed/1280>

Koziy T. P., Velyush D. Yu. Methodical features and effectiveness of application of ergotherapy at children's autism.

Summary. The article is devoted to the study of methodical features of ergotherapy and determination of its effectiveness at the stage of sanatorium treatment of children with autism. It is shown that individually selected ergotherapeutic methods helped to improve the level of development of fine motor skills, coordination of movements, concentration of attention, memory and thinking of children with autism. Moreover, fine motor skills and coordination of upper limb movements were better developed and had greater rehabilitative potential in autistic boys, and the

development attention, imaginative memory and visual-figurative thinking was at a higher level among autistic girls, as indicated by the dynamics of the indicators of these functions at the beginning and at the end of the course of ergotherapy.

Key words: ergotherapy, rehabilitation, socialization, autism.

Дата надходження тез до редакції

16.03.2018